

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

вул. Генерала Шаповала, 9, м. Київ, 03109, тел. 044 233-63-76

Дод. 1 до 2022 № 39-872/22 На № 10-05/24168-22 від 27.11.2022

Національне агентство з питань
запобігання корупції

На лист Національного агентства з питань запобігання корупції від 27.11.2022 № 10-05/24168-22 щодо проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023 – 2025 роки» (далі – проект постанови) повідомляємо таке.

Порядок підготовки актів Кабінету Міністрів України визначено розділом 4 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 (далі – Регламент КМУ).

Пунктом 5 параграфу 33 глави 2 розділу 4 Регламенту КМУ передбачено, що проект акта Кабінету Міністрів України підлягає обов'язковому погодженню всіма заінтересованими органами, а також Мінфіном, Мінекономіки та Мінцифри.

Свою позицію щодо проекту акта Кабінету Міністрів України керівник заінтересованого органу доводить до відома розробника шляхом надсилання листа за своїм підписом (пункт 3 параграфу 37 глави 3 розділу 4 Регламенту КМУ).

Відповідно до частини першої статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) Вища кваліфікаційна комісія суддів України є державним колегіальним органом суддівського врядування, який на постійній основі діє в системі правосуддя України.

Статтею 98 Закону встановлено, що Комісію очолює Голова, якого Вища кваліфікаційна комісія суддів України пленарним складом обирає таємним голосуванням більшістю голосів від загального складу.

Відповідно до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» від 16.10.2019 № 193-IX, що набрав чинності 07.11.2019, повноваження членів Комісії припинено.

Наразі діяльність Комісії як колегіального органу суддівського врядування не відновлено. Процедура формування нового складу Комісії згідно з вимогами Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо

відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України» від 13.07.2021 № 1629-IX триває.

Звертаємо увагу, що визначені статтею 93 Закону повноваження Комісії реалізуються виключно через її членів, які мають рівні права та обов'язки у розв'язанні питань, що належать до компетенції Комісії.

Законодавством не визначено особи, уповноваженої виконувати обов'язки Голови Комісії як керівника державного органу на період із дня припинення повноважень членів Комісії до завершення формування нового складу Комісії та початку виконання членами Комісії своїх повноважень.

Водночас згідно з частиною першою статті 102 Закону організаційне забезпечення діяльності Комісії здійснює секретаріат. Відповідно до пунктів 1.1, 1.3 розділу I Положення про секретаріат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 25.11.2016 № 157/зп-16 (зі змінами), секретаріат Комісії здійснює, зокрема, організаційне, правове, аналітичне, кадрове, інформаційне забезпечення діяльності Комісії.

За результатами опрацювання проекту постанови у межах компетенції секретаріату Комісії пропонуємо таке.

У додатку до пояснювальної записки «Інформаційно-аналітичні матеріали щодо опису проблем, вирішення яких мають забезпечити заходи, передбачені проектом Програми» до Державної антикорупційної програми на 2023 – 2025 роки (далі – проект Програми) внести зміни до пункту «Проблема 2.1.2»:

1. У першому, четвертому та п'ятому реченнях підпункту 1 слово «критерії» замінити на «показники» (слово «критеріям» у четвертому реченні не змінювати). У даному випадку, на нашу думку, йдеться саме про показники оцінювання, оскільки його критерії чітко визначено на законодавчому рівні.

2. Третій абзац підпункту 3 потребує зміни у зв'язку з невідповідністю його змісту діючим нормативно-правовим актам (можливість залучення Комісією фахівців до оцінювання практичних завдань передбачена у порядках проведення іспитів з 2018 року).

3. У підпункті 4:

3.1. Абзац 1 потребує зміни у зв'язку з тим, що професіограма судді наявна. Вона розроблялася секретаріатом Комісії за підтримки проекту USAID з 2014 року та визначена у Положенні про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення. З огляду на викладене пропонуємо ставити питання щодо її удосконалення.

3.2. В абзаці 2 слово «критеріїв» замінити на «алгоритмів». Критерії оцінювання визначені Законом України «Про судоустрій і статус суддів» та є якісними характеристиками об'єкта оцінювання, наприклад «критерій доброчесності».

3.3. В абзаці 3 знак і слова «, а також аналогічно до процедур оцінювання кандидатів на посаду судді оприлюднювати результати іспитів

під час кваліфікаційного оцінювання суддів» виключити у зв'язку з тим, що, по-перше, такі результати оприлюднюються, по-друге – є дискусійним питання оприлюднення цих результатів під час тестувань, особливо тестувань «високих ставок».

Пропонуємо: викласти пункт «Проблема 2.1.2» Додатку 1 проєкту Програми у редакції, що додається; у разі погодження зазначених змін внести відповідні до Додатку 2 проєкту Програми.

Додаток: на 4 арк. в 1 прим.

Керівник секретаріату

О.Г. Пономаренко

ОЧІКУВАНІ СТРАТЕГІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ з виконання Державної антикорупційної програми на 2023 – 2025 роки

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник
<p>Проблема 2.1.2. Процедури кваліфікаційного оцінювання суддів та конкурсні процедури потребують удосконалення та розробки чітких і передбачуваних критеріїв (індикаторів) доброчесності та професійної етики. Доброчесність та професійна етика як стандартні вимоги до суддів недостатньо впроваджені на практиці, а оцінювання цих вимог не завжди є прозорим та передбачуваним</p> <p>Різні органи, залучені до проведення кваліфікаційного оцінювання суддів (кандидатів на посади судді), застосовують різні підходи та різні стандарти доказування при оцінці доброчесності та професійної етики суддів чи відповідних кандидатів.</p> <p>Громадська рада доброчесності не бере участі у процедурах добору суддів поза процедурою кваліфікаційного оцінювання, з приводу чого Європарламент висловлював жаль у резолюції від 11 лютого 2021 року щодо виконання Угоди про асоціацію з Україною в ЄС. Інституційна спроможність, ресурси та роль Громадської ради доброчесності потребують посилення з урахуванням попереднього досвіду її діяльності.</p> <p>Дотепер не завершене передбачене Конституцією України кваліфікаційне оцінювання щодо більш як 2000 суддів. «Пропускна здатність» Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у доборі суддів та проведенні кваліфікаційного оцінювання не дозволяла забезпечувати якісне й всебічне оцінювання суддів (кандидатів на посади суддів) за критеріями компетентності, доброчесності та професійної етики.</p> <p>Система визначення балів для суддів (кандидатів на посаду судді) під час здійснення Вищою кваліфікаційною комісією суддів та кваліфікаційного оцінювання не є оптимальною: розподіл балів між «об'єктивними» та «суб'єктивними» складовими не є збалансованим; відсутні чіткі правила щодо виставлення балів кандидатам залежно від продемонстрованих ним якостей. Це також сприяє недостатній обґрунтованості та неналежній вмотивованості рішень Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, створює невинправдану надмірну дискрецію</p> <p>2.1.2.1. Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Вищою радою правосуддя спільно з органами, залученими до оцінювання, органами суддівського самоврядування та громадськістю розроблено та впроваджено в практику чіткі і передбачувані критерії (індикатори) доброчесності та професійної етики для кваліфікаційного оцінювання суддів і добору нових суддів.</p>	<p>1) підготовлено та оприлюднено Вищою радою правосуддя (2,5%) узагальнення даних Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (7,5%) щодо аналізу практики оцінювання відповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики (в т.ч. з урахуванням релевантної судової практики):</p> <ul style="list-style-type: none"> а) Громадською радою доброчесності (2,5%); б) Громадською радою міжнародних експертів (2,5%); в) Вищою кваліфікаційною комісією суддів України (2,5%); <p>2) набрав чинності закон, яким передбачено затвердження єдиних стандартів оцінювання доброчесності та професійної етики судді та кандидата на посаду судді за участю громадських рад</p>	<p>10%</p>	<p>Вища рада правосуддя Вища кваліфікаційна комісія суддів України Громадська рада доброчесності Громадська рада міжнародних експертів.</p>	<p>аналіз практики здійснення оцінки відповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики проведився щодо Громадської ради доброчесності та Громадської ради міжнародних експертів неурядовими організаціями</p> <p>Закон чинності не набрав</p>
		<p>30%</p>	<p>офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України</p>	

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (%)	Джерело даних	Базовий показник
	<p>3) Вищою кваліфікаційною комісією суддів України удосконалено алгоритм визначення та надання оцінки показникам (індикаторам) критеріїв доброчесності та професійної етики судді та кандидата на посаду судді:</p> <p>а) розроблено проєкт змін до Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення (10%);</p> <p>б) проведено публічні обговорення проєкту відповідних змін за участі, зокрема, Вищої ради правосуддя, Громадської ради доброчесності, Громадської ради міжнародних експертів, Ради суддів України, неурядових організацій, громадськості (10%);</p> <p>в) затверджено відповідні зміни (10%);</p> <p>г) оприлюднено відповідні зміни (10%);</p> <p>д) застосовуються Вищою радою правосуддя, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Громадською радою доброчесності, Громадською радою міжнародних експертів (10%)</p>	30%	<p>Вища рада правосуддя</p> <p>Вища кваліфікаційна комісія суддів України</p> <p>Громадська рада доброчесності</p> <p>Громадська рада міжнародних експертів</p>	<p>спільні критерії (індикатори) для оцінки доброчесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді) не розроблені</p>
<p>2.1.2.2. Удосконалено перевірку відповідності критеріям (індикаторам) доброчесності кандидатів у межах процедур добору та призначення нових суддів із залученням Громадської ради доброчесності.</p>	<p>1) набрав чинності закон, яким:</p> <p>а) передбачено оцінку відповідності кандидатів на посаду судді критерію доброчесності у всіх процедурах добору суддів (10%);</p> <p>б) розширено участь Громадської ради доброчесності у сприянні Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності кандидатів на посаду судді критерію доброчесності поширено на всі процедури добору суддів (10%);</p> <p>в) встановлено, що у разі наявності висновку Громадської ради доброчесності про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики, а кандидата на посаду судді – критерію доброчесності, проводиться спільне засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Громадської ради доброчесності, за результатами якого рішення про відповідність кандидата критеріям доброчесності та професійної етики вважається ухваленим у разі його підтримки більш як половиною спільного складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Громадської ради доброчесності, у тому числі більш як половиною членів Громадської ради доброчесності (10%);</p> <p>г) передбачено доступ членів Громадської ради доброчесності та уповноважених працівників секретаріату Громадської ради доброчесності до суддівських дос'є (дос'є кандидатів на посаду судді) у повному обсязі (10%);</p> <p>г) передбачено утворення секретаріату Громадської ради</p>	60%	<p>офіційні друковані видання України</p> <p>офіційний вебсайт Верховної Ради України</p>	<p>Закон чинності не набрав</p>

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник
	<p>добročесності, який сприяє членам Громадської ради добročесності під час здійснення визначених законом повноважень, з визначенням джерела фінансування його діяльності (10%);</p> <p>д) передбачено участь Громадської ради добročесності у визначенні графіків, строків та черговості проведення оцінювання суддів і кандидатів на посаду судді (10%);</p> <p>2) сформовано та функціонує Секретаріат Громадської ради добročесності</p>	10%	Громадська рада добročесності	Секретаріат Громадської ради добročесності не сформовано
	<p>3) щонайменше 80% фахівців у сфері правосуддя оцінюють що:</p> <p>а) участь Громадської ради добročесності у встановленні відповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям добročесності та професійної етики передбачена у всіх необхідних процедурах добору суддів (15%);</p> <p>б) Громадська рада добročесності має достатні ресурси та повноваження для виконання покладених на неї завдань (15%)</p>	30%	експертне опитування, організоване Національним агентством	експертне опитування не проводиться
<p>2.1.2.3. Удосконалено механізм проведення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України процедур кваліфікаційного оцінювання суддів та конкурсних процедур з метою уникнення невправданих затраток.</p>	<p>1) удосконалено функціонал автоматизованої системи проведення іспитів шляхом автоматизації робочих процесів щодо розробки та обміну завданнями іспитів</p> <p>2) розроблено автоматизовану систему проведення конкурсів</p> <p>3) запроваджено формування і ведення суддівського дос'є (дос'є кандидата на посаду судді) в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі</p> <p>4) щонайменше 80% фахівців у сфері правосуддя оцінюють, що процедури добору суддів не зумовлюють передумови для необґрунтованих затраток</p>	15%	Вища кваліфікаційна комісія суддів України ДСА України	автоматизація робочих процесів здійснюється з моменту утворення бази практичних завдань
		15%	Вища кваліфікаційна комісія суддів України ДСА України	проведення конкурсів здійснюється шляхом використання паперових носіїв
		40%	Вища кваліфікаційна комісія суддів України ДСА України	формування і ведення суддівського дос'є (дос'є кандидата на посаду судді) здійснюється у паперовій формі
		30%	експертне опитування, організоване Національним агентством	експертне опитування не проводиться
<p>2.1.2.4. Запроваджено об'єктивну та прозору методику виставлення балів, визначення результатів членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради правосуддя під час прийняття рішень у процедурах добору, оцінювання та просування суддів, а також оприлюднення інформації з іспитів</p>	<p>1) удосконалено професіограму судді;</p> <p>а) розроблено проєкт змін Вищою кваліфікаційною комісією суддів України (6%);</p> <p>б) доопрацьовано за результатами консультацій з Вищою радою правосуддя, Громадською радою добročесності, Радою правосуддя, Громадською радою міжнародних експертів, Радою суддів України, неурядовими організаціями, представниками громадськості (6%);</p> <p>в) затверджено Вищою кваліфікаційною комісією суддів України (6%);</p>	30%	Вища кваліфікаційна комісія суддів України	професіограму судді удосконалено

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник
	<p>г) оприлюднено (6%); г) постійно застосовується на практиці, зокрема при визначенні детальних методик із виставлення балів під час добору суддів та кваліфікаційного оцінювання (6%)</p> <p>2) детальні методики Вищої кваліфікаційної комісії суддів України щодо виставлення балів суддям (кандидатам на посаду судді) на кожному етапі у процедурах добору суддів та кваліфікаційного оцінювання, зокрема під час оцінювання практичних завдань та результатів тестувань загальних здібностей, особистих морально-психологічних якостей: а) розроблено з урахуванням визначеної Вищою кваліфікаційною комісією суддів України професіограму судді (6%); б) доопрацьовано за результатами консультацій з Вищою радою правосуддя, Громадською радою доброчесності, Громадською радою міжнародних експертів, Радою суддів України, неурядовими організаціями представниками громадськості (6%); в) затверджено Вищою кваліфікаційною комісією суддів України (6%); г) оприлюднено (6%); г) постійно застосовується у процедурах добору суддів та кваліфікаційного оцінювання (6%)</p> <p>3) щонайменше 80% фахівців у сфері правосуддя оцінюють, що: а) детальні методики Вищої кваліфікаційної комісії суддів України щодо виставлення балів суддям (кандидатам на посаду судді) на кожному відповідному етапі у процедурах добору суддів та кваліфікаційного оцінювання, які застосовуються на практиці, повністю або здебільшого забезпечують належний баланс між об'єктивними та суб'єктивними критеріями оцінювання (15%); б) детальні методики Вищої кваліфікаційної комісії суддів України щодо виставлення балів суддям (кандидатам на посаду судді) на кожному відповідному етапі у процедурах добору суддів та кваліфікаційного оцінювання, систематично застосовуються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України у всіх процедурах добору суддів та кваліфікаційного оцінювання (10%)</p>	30%	" --	методика Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не є детальною
		25%	експертне опитування, організоване Національним агентством	експертне опитування не проводиться